Įstatymas skelbtas: Žin., 1998, Nr. 112-3100
Neoficialus įstatymo tekstas

LIETUVOS RESPUBLIKOS

MOTERŲ IR VYRŲ LYGIŲ GALIMYBIŲ

ĮSTATYMAS

1998 m. gruodžio 1 d. Nr. VIII-947
Vilnius

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šio įstatymo paskirtis – užtikrinti, kad būtų įgyvendintos Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintos moterų ir vyrų lygios teisės, bei uždrausti bet kokią diskriminaciją dėl asmens lyties, ypač kai tai susiję su šeimine ar santuokine padėtimi.

2. Įstatymo nuostatos nėra taikomos šeimos ir privataus gyvenimo srityse.

3. Šio įstatymo nuostatos suderintos su Europos Sąjungos teisės aktais, nurodytais šio įstatymo priede.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. IX-956, 2002-06-18, Žin., 2002, Nr. 68-2761 (2002-07-03)
Nr. IX-2346, 2004-07-13, Žin., 2004, Nr. 115-4280 (2004-07-24)
Nr. X-304, 2005-07-05, Žin., 2005, Nr. 88-3281 (2005-07-21)

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Moterų ir vyrų lygios galimybės** – tarptautiniuose žmogaus ir piliečių teisių dokumentuose ir Lietuvos Respublikos įstatymuose įtvirtintų žmogaus teisių įgyvendinimas.

2. **Diskriminacija** – tiesioginė ar netiesioginė diskriminacija, seksualinis priekabiavimas, priekabiavimas, nurodymas tiesiogiai ar netiesiogiai diskriminuoti asmenis dėl lyties.

3. **Moterų ir vyrų lygių teisių pažeidimas** – diskriminacija dėl lyties. Tai, kad asmuo atmeta moterų ir vyrų lygias teises pažeidžiantį elgesį arba paklūsta jam, negali daryti įtakos su tuo asmeniu susijusiems sprendimams.

4. **Tiesioginė diskriminacija** – pasyvus ar aktyvus elgesys su asmeniu, kai dėl jo lyties taikomos prastesnės sąlygos, negu panašiomis aplinkybėmis yra, buvo ar būtų taikomos kitam asmeniui, išskyrus:

1) specialią moterų apsaugą nėštumo bei gimdymo ir vaiko žindymo metu;

2) tik vyrams taikomą karinę prievolę;

3) skirtingą moterų ir vyrų pensinį amžių, išskyrus profesinių pensijų sistemas;

4) moterims taikomus žmonių saugos darbe reikalavimus, kuriais, atsižvelgiant į moterų fiziologines savybes, siekiama išsaugoti jų sveikatą;

5) tam tikrą darbą, kurį atlikti gali tik konkrečios lyties asmuo;

6) įstatymų nustatytas specialias laikinąsias priemones, taikomas siekiant paspartinti faktinės vyrų ir moterų lygybės įtvirtinimą, ir kurios, įgyvendinus moterų ir vyrų lygias teises ir vienodas galimybes, turi būti atšauktos;

7) skirtingų tam tikrų bausmių vykdymo tvarką ir sąlygas;

8) kai prekių pardavimą ar paslaugų teikimą vien tik ar visų pirma vienos lyties asmenims pateisina teisėtas tikslas, o šio tikslo siekiama tinkamomis ir būtinomis priemonėmis.

5. **Netiesioginė diskriminacija –** veikimas ar neveikimas, teisės norma, vertinimo kriterijus ar praktika, kurie formaliai yra vienodi moterims ir vyrams, bet juos įgyvendinant ar taikant vienos lyties asmenys gali atsidurti ar atsiduria tam tikroje prastesnėje padėtyje negu kitos lyties asmenys.

6. **Seksualinis priekabiavimas –** nepageidaujamas užgaulus, žodžiu, raštu ar fiziniu veiksmu išreikštas seksualinio pobūdžio elgesys su asmeniu, kai tokį elgesį lemia tikslas ar jo poveikis pakenkti asmens orumui, ypač sukuriant bauginančią, priešišką, žeminančią ar įžeidžiančią aplinką.

7. **Priekabiavimas** – nepageidaujamas elgesys, kai dėl asmens lyties siekiama įžeisti arba įžeidžiamas asmens orumas ir siekiama sukurti arba sukuriama bauginanti, priešiška, žeminanti ar įžeidžianti aplinka.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. IX-956, 2002-06-18, Žin., 2002, Nr. 68-2761 (2002-07-03)
Nr. X-304, 2005-07-05, Žin., 2005, Nr. 88-3281 (2005-07-21)

2(1) straipsnis. Įrodinėjimo pareiga

Teismuose ar kitose kompetentingose institucijose nagrinėjant fizinių asmenų skundus ir pareiškimus, taip pat asmenų ginčus dėl diskriminacijos lyties pagrindu, preziumuojama, kad tiesioginės ar netiesioginės diskriminacijos faktas buvo. Skundžiamas asmuo ar institucija turi įrodyti, kad lygių teisių principas nebuvo pažeistas.

Įstatymas papildytas straipsniu:
Nr. IX-2346, 2004-07-13, Žin., 2004, Nr. 115-4280 (2004-07-24)

II SKYRIUS
MOTERŲ IR VYRŲ LYGIŲ TEISIŲ ĮGYVENDINIMAS

3 straipsnis. Valdžios ir valdymo institucijų pareiga įgyvendinti moterų ir vyrų lygias teises

Valdžios ir valdymo institucijos pagal kompetenciją privalo:

1) užtikrinti, kad visuose jų rengiamuose ir priimamuose teisės aktuose būtų įtvirtintos lygios moterų ir vyrų teisės;

2) rengti ir įgyvendinti programas ir priemones, skirtas moterų ir vyrų lygių galimybių užtikrinimui;

3) įstatymų nustatyta tvarka remti visuomeninių organizacijų, viešųjų įstaigų, asociacijų ir labdaros fondų programas, kurios padeda įgyvendinti moterų ir vyrų lygias galimybes.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. IX-956, 2002-06-18, Žin., 2002, Nr. 68-2761 (2002-07-03)

4 straipsnis. Švietimo įstaigų, mokslo ir studijų institucijų pareiga įgyvendinti moterų ir vyrų lygias teises

1. Švietimo ir mokslo įstaigos privalo užtikrinti moterims ir vyrams vienodas sąlygas:

1) priimant į profesinio mokymo įstaigas, aukštesniąsias, aukštąsias mokyklas ir kvalifikacijos kėlimo kursus;

2) skiriant stipendijas bei teikiant kreditus studijoms;

3) parenkant mokymo programas;

4) vertinant žinias.

2. Švietimo ir mokslo įstaigos pagal kompetenciją privalo užtikrinti, kad mokymo programose ir vadovėliuose nebūtų moterų ir vyrų diskriminavimo propagavimo.

5 straipsnis. Darbdavio pareiga įgyvendinti lygias moterų ir vyrų teises darbe

Įgyvendindamas lygias moterų ir vyrų teises, darbdavys privalo:

1) priimdamas į darbą, taikyti vienodus atrankos kriterijus ir priėmimo sąlygas, išskyrus 2 straipsnio 4 dalies 5 punkte numatytą atvejį;

2) sudaryti vienodas darbo sąlygas, galimybes kelti kvalifikaciją, persikvalifikuoti, įgyti praktinę darbo patirtį, taip pat teikti vienodas lengvatas;

3) už tokį pat ar vienodos vertės darbą mokėti vienodą darbo užmokestį;

4) imtis priemonių, kad darbuotojas nepatirtų seksualinio priekabiavimo ar priekabiavimo;

5) imtis priemonių, kad darbuotojas būtų apsaugotas nuo priešiško elgesio, neigiamų pasekmių bei kitokio persekiojimo, kai reaguojama į jo skundą dėl diskriminacijos.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. X-304, 2005-07-05, Žin., 2005, Nr. 88-3281 (2005-07-21)

5(1) straipsnis. Moterų ir vyrų lygių galimybių įgyvendinimas vartotojų teisių apsaugos srityje

Prekių pardavėjas, gamintojas ar paslaugų teikėjas, įgyvendindamas moterų ir vyrų lygias teises, privalo:

1) visiems vartotojams, nesvarbu, kokia jų lytis, taikyti vienodas apmokėjimo sąlygas ir garantijas už tokius pačius ir vienodos vertės gaminius, prekes ir paslaugas;

2) suteikdamas vartotojams informaciją apie gaminius, prekes ir paslaugas arba jas reklamuodamas, užtikrinti, kad joje nebūtų išreiškiamas pažeminimas, paniekinimas arba teisių apribojimas ar privilegijų teikimas dėl asmens lyties bei formuojamos visuomenės nuostatos, kad viena lytis pranašesnė už kitą.

Įstatymas papildytas straipsniu:
Nr. IX-956, 2002-06-18, Žin., 2002, Nr. 68-2761 (2002-07-03)

III SKYRIUS
MOTERŲ IR VYRŲ LYGIŲ TEISIŲ PAŽEIDIMAS

6 straipsnis. Moterų ir vyrų lygias teises pažeidžiantys darbdavio veiksmai

Darbdavio veiksmai yra pripažįstami pažeidžiančiais moterų ir vyrų lygias teises, jeigu jis dėl asmens lyties :

1) taiko asmeniui mažiau (daugiau) palankias įdarbinimo arba apmokėjimo už tokį pat ar vienodos vertės darbą sąlygas;

2) organizuodamas darbą, sukuria darbuotojui blogesnes (geresnes) darbo sąlygas;

3) skiria darbuotojui drausminę nuobaudą, keičia darbo sąlygas, perkelia į kitą darbą arba nutraukia darbo sutartį;

4) persekioja darbuotoją, pateikusį skundą dėl diskriminacijos.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. X-304, 2005-07-05, Žin., 2005, Nr. 88-3281 (2005-07-21)

7 straipsnis. Moterų ir vyrų lygias teises pažeidžiantys švietimo įstaigų, mokslo ir studijų institucijų veiksmai

Švietimo įstaigų, mokslo ir studijų institucijų veiksmai pripažįstami pažeidžiančiais moterų ir vyrų lygias teises, jeigu dėl asmens lyties:

1) taikomi skirtingi reikalavimai ir sąlygos priimant mokytis ar studijuoti, rengiant mokymo programas, vertinant žinias;

2) nustatomos skirtingos dėstomų dalykų pasirinkimo galimybės.

$7^{(1)}$ straipsnis. Moterų ir vyrų lygias teises pažeidžiantys prekių pardavėjo, gamintojo ar paslaugų teikėjo veiksmai

Prekių pardavėjo, gamintojo ar paslaugų teikėjo veiksmai pripažįstami pažeidžiantys moterų ir vyrų lygias teises, jeigu dėl asmens lyties:

1) taikomos skirtingos apmokėjimo sąlygos ar garantijos už tokias pačias ir tokios pačios vertės prekes, paslaugas bei gaminius ar nustatomos skirtingos prekių ir paslaugų pasirinkimo galimybės;

2) informuojant apie gaminius, prekes ir paslaugas arba reklamuojant jas, formuojamos visuomenės nuostatos, kad viena lytis pranašesnė už kitą, taip pat vartotojai diskriminuojami dėl jų lyties;

3) persekiojamas asmuo, pateikęs skundą dėl diskriminacijos.

Įstatymas papildytas straipsniu:
Nr. IX-956, 2002-06-18, Žin., 2002, Nr. 68-2761 (2002-07-03)
Nr. X-304, 2005-07-05, Žin., 2005, Nr. 88-3281 (2005-07-21)

8 straipsnis. Diskriminuojantys skelbimai

Skelbimuose priimti į darbą, valstybės tarnybą arba mokytis draudžiama nurodyti reikalavimus, suteikiančius pirmenybę vienai iš lyčių, išskyrus 2 straipsnio 4 dalies 5 punkte nurodytą atvejį, reikalauti iš darbo ieškančių asmenų informacijos apie jų šeiminę padėtį, amžių (išskyrus įstatyme numatytus atvejus), privatų gyvenimą ar šeimos planus.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. IX-956, 2002-06-18, Žin., 2002, Nr. 68-2761 (2002-07-03)
Nr. X-304, 2005-07-05, Žin., 2005, Nr. 88-3281 (2005-07-21)

9 straipsnis. Diskriminuojamo asmens teisės

Asmuo, manantis, kad jam buvo taikomi šiame skyriuje nurodyti diskriminuojantys veiksmai, arba tapęs seksualinio priekabiavimo ar kitokio priekabiavimo objektu, turi teisę kreiptis į lygių galimybių kontrolierių.
Straipsnio pakeitimai:
Nr. X-304, 2005-07-05, Žin., 2005, Nr. 88-3281 (2005-07-21)

IV SKYRIUS
ĮSTATYMO VYKDYMO KONTROLĖ IR PRIEŽIŪRA

10 straipsnis. Įstatymo vykdymo priežiūra

1. Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo vykdymo priežiūrą atlieka lygių galimybių kontrolierius.

2. Lygių galimybių kontrolieriaus darbui užtikrinti steigiama Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba.
Straipsnio pakeitimai:
Nr. X-304, 2005-07-05, Žin., 2005, Nr. 88-3281 (2005-07-21)

11 straipsnis. Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos teisiniai pagrindai

1. Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, šiuo įstatymu, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis ir kitais teisės aktais.

2. Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba savo veiklą grindžia teisėtumo, nešališkumo ir teisingumo principais.

3. Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybai vadovauja lygių galimybių kontrolierius.
Straipsnio pakeitimai:
Nr. X-304, 2005-07-05, Žin., 2005, Nr. 88-3281 (2005-07-21)

12 straipsnis. Lygių galimybių kontrolieriaus kompetencija

1. Lygių galimybių kontrolierius tiria skundus dėl tiesioginės ar netiesioginės diskriminacijos, priekabiavimo ir seksualinio priekabiavimo.

2. Lygių galimybių kontrolierius teikia išvadas dėl šio įstatymo įgyvendinimo, taip pat pasiūlymus Lietuvos Respublikos valdžios ir valdymo institucijoms dėl teisės aktų tobulinimo ir lygių teisių įgyvendinimo politikos prioritetų.
Straipsnio pakeitimai:
Nr. IX-956, 2002-06-18, Žin., 2002, Nr. 68-2761 (2002-07-03)
Nr. X-304, 2005-07-05, Žin., 2005, Nr. 88-3281 (2005-07-21)

13 straipsnis. Lygių galimybių kontrolieriui keliami reikalavimai

Lygių galimybių kontrolieriumi gali būti skiriamas nepriekaištingos reputacijos Lietuvos Respublikos pilietis, turintis aukštąjį teisinį išsilavinimą ir ne mažesnį kaip penkerių metų teisinio darbo arba darbo valstybės valdžios bei valdymo institucijose stažą.
Straipsnio pakeitimai:
Nr. X-304, 2005-07-05, Žin., 2005, Nr. 88-3281 (2005-07-21)

14 straipsnis. Lygių galimybių kontrolieriaus skyrimo tvarka

1. Lygių galimybių kontrolierių Seimo Pirmininko teikimu 5 metams skiria ir atleidžia Seimas.

2. Lygių galimybių kontrolieriaus kadencijų skaičius neribojamas.
Straipsnio pakeitimai:
Nr. X-304, 2005-07-05, Žin., 2005, Nr. 88-3281 (2005-07-21)
Nr. X-596, 2006-05-04, Žin., 2006, Nr. 57-2026 (2006-05-20)

14(1) straipsnis. Lygių galimybių kontrolieriaus priesaika

1. Asmuo, paskirtas lygių galimybių kontrolieriumi, prieš pradėdamas eiti pareigas, prisiekia Lietuvos valstybei. Prisiekiantis asmuo turi teisę pasirinkti vieną iš šių priesaikos tekstų:

1) „Aš, Lietuvos Respublikos lygių galimybių kontrolierius (-ė) (vardas, pavardė), prisiekiu būti ištikimas (-a) Lietuvos valstybei, vykdyti jos Konstituciją ir įstatymus, savo pareigas atlikti

garbingai, ginti žmogaus teises, laisves ir teisėtus interesus, visada būti nešališkas (-a), saugoti man patikėtas paslaptis.

Tepadeda man Dievas.“;

2) „Aš, Lietuvos Respublikos lygių galimybių kontrolierius (-ė) (vardas, pavardė), prisiekiu būti ištikimas (-a) Lietuvos valstybei, vykdyti jos Konstituciją ir įstatymus, savo pareigas atlikti garbingai, ginti žmogaus teises, laisves ir teisėtus interesus, visada būti nešališkas (-a), saugoti man patikėtas paslaptis.“

2. Priesaiką priima Seimo Pirmininkas Seimo posėdyje.

3. Lygių galimybių kontrolierius priesaikos tekstą pasirašo. Priesaikos tekstas saugomas Seime.

Įstatymas papildytas straipsniu:
Nr. X-596, 2006-05-04, Žin., 2006, Nr. 57-2026 (2006-05-20)

15 straipsnis. Lygių galimybių kontrolieriaus įgaliojimų pasibaigimas

1. Lygių galimybių kontrolierius atleidžiamas iš pareigų:

1) paties prašymu;

2) pasibaigus įgaliojimų laikui;

3) kai negali eiti pareigų dėl sveikatos būklės, t. y. per vienerius kalendorinius metus kontrolierius serga daugiau kaip 120 kalendorinių dienų iš eilės arba daugiau kaip 140 kalendorinių dienų per paskutiniuosius dvylika mėnesių;

4) kai jam įsiteisėja apkaltinamasis teismo nuosprendis;

5) kai Lietuvos Respublikos Seimas pareiškia jam nepasitikėjimą.

2. Lygių galimybių kontrolieriaus įgaliojimai pasibaigia jam mirus.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. X-304, 2005-07-05, Žin., 2005, Nr. 88-3281 (2005-07-21)

16 straipsnis. Draudimai lygių galimybių kontrolieriui

1. Lygių galimybių kontrolierius negali eiti jokių kitų pareigų valstybinėse įstaigose ir organizacijose, taip pat dirbti verslo, komercijos bei kitose privačiose įstaigose ar įmonėse.

2. Lygių galimybių kontrolierius negali gauti kito atlyginimo, išskyrus nustatytąjį pagal einamas pareigas bei užmokestį už pedagoginę ar kūrybinę veiklą.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. X-304, 2005-07-05, Žin., 2005, Nr. 88-3281 (2005-07-21)

17 straipsnis. Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos finansavimas

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos veikla finansuojama iš valstybės biudžeto.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. X-304, 2005-07-05, Žin., 2005, Nr. 88-3281 (2005-07-21)

V SKYRIUS
SKUNDŲ PRIĖMIMAS IR TYRIMAS

18 straipsnis. Skundų priėmimas

1. Kiekvienas fizinis ir juridinis asmuo turi teisę pateikti lygių galimybių kontrolieriui skundą dėl lygių teisių pažeidimo.

2. Skundai teikiami raštu. Skundų registravimo bei paskirstymo spręsti tvarką nustato lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos reglamentas, kurį tvirtina lygių galimybių kontrolierius.

3. Jeigu skundas gautas žodžiu ar telefonu arba jeigu lygių galimybių kontrolierius nustatė lygių teisių pažeidimo požymius iš spaudos ir kitų visuomenės informavimo priemonių ar kitokių šaltinių, jis gali pradėti tyrimą savo iniciatyva.

4. Anoniminiai skundai nenagrinėjami, jeigu lygių galimybių kontrolierius nenusprendžia kitaip.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. X-304, 2005-07-05, Žin., 2005, Nr. 88-3281 (2005-07-21)

19 straipsnis. Skundo reikalavimai

1. Skunde turi būti:

1) adresatas – lygių galimybių kontrolierius;

2) pareiškėjo vardas, pavardė ar institucijos pavadinimas ir adresas;

3) apskundžiamų institucijų pavadinimai ar asmenų vardai, pavardės ir institucija, kurioje jie dirba;

4) apibūdintas skundžiamas sprendimas arba skundžiami veiksmai, nurodytas jų padarymo laikas ir aplinkybės;

5) prašymas lygių galimybių kontrolieriui;

6) skundo parašymo data ir pareiškėjo parašas.

2. Prie skundo gali būti pridedama:

1) ginčijamo sprendimo nuorašas;

2) turimi įrodymai ir jų aprašymas;

3) siūlomų apklausti asmenų sąrašas su jų adresais ir nurodymu, kokias aplinkybes kiekvienas iš jų gali patvirtinti.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytų skundo reikalavimų nesilaikymas ar rekvizitų nenurodymas negali būti pagrindas atsisakyti nagrinėti skundą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. X-304, 2005-07-05, Žin., 2005, Nr. 88-3281 (2005-07-21)

20 straipsnis. Skundų padavimo terminas

Skundą galima paduoti per 3 mėnesius nuo skundžiamų veiksmų padarymo. Skundai, paduoti praėjus šiam terminui, nenagrinėjami, jeigu lygių galimybių kontrolierius nenusprendžia kitaip.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. X-304, 2005-07-05, Žin., 2005, Nr. 88-3281 (2005-07-21)

21 straipsnis. Atsisakymas nagrinėti skundą

1. Lygių galimybių kontrolierius atsisako nagrinėti skundą ir ne vėliau kaip per 15 dienų grąžina jį pareiškėjui, jeigu:

1) neįmanoma pradėti tyrimo dėl duomenų trūkumo, o pareiškėjas lygių galimybių kontrolieriaus prašymu nepateikia reikiamų duomenų;

2) skundas paduotas praėjus šio įstatymo 20 straipsnyje nustatytam terminui;

3) skunde nurodytų aplinkybių tyrimas nepriskirtas lygių galimybių kontrolieriaus kompetencijai;

4) skundas tuo pačiu klausimu buvo išnagrinėtas, yra nagrinėjamas teisme arba pagal įstatymus turi būti nagrinėjamas teisme;

5) dėl skunde keliamo dalyko yra priimtas procesinis sprendimas pradėti ikiteisminį tyrimą.

2. Jeigu pareiškėjui skundas grąžinamas, turi būti nurodyti atsisakymo jį nagrinėti pagrindai. Tais atvejais, kai skundas nepriklauso lygių galimybių kontrolieriaus kompetencijai, atsisakyme nagrinėti nurodoma, į kokią instituciją tuo klausimu galėtų kreiptis pareiškėjas.

3. Po ištyrimo pakartotinai paduotas skundas nenagrinėjamas, išskyrus atvejus, kai nurodomos naujos aplinkybės ar pateikiami nauji faktai.

4. Jeigu skundo tyrimo metu išaiškėja šio straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės arba jeigu pareiškėjas nepateikia duomenų, be kurių neįmanoma pradėti skundo tyrimo, skundas paliekamas nenagrinėtas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. IX-1433, 2003-04-03, Žin., 2003, Nr. 38-1678 (2003-04-24)

Nr. X-304, 2005-07-05, Žin., 2005, Nr. 88-3281 (2005-07-21)

22 straipsnis. Skundo ištyrimo terminai

Skundas turi būti ištirtas ir pareiškėjui atsakyta per vieną mėnesį nuo skundo gavimo dienos. Prireikus lygių galimybių kontrolierius tyrimo terminą gali pratęsti iki dviejų mėnesių. Apie tai turi būti informuojamas pareiškėjas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. X-304, 2005-07-05, Žin., 2005, Nr. 88-3281 (2005-07-21)

23 straipsnis. Skundo tyrimo eiga

1. Tirdamas skundą, lygių galimybių kontrolierius išsiaiškina:

1) skunde minimų sprendimų ar skundžiamų veiksmų buvimo ar nebuvimo faktą;

2) kuo remiantis ir kokiomis aplinkybėmis sprendimai arba veiksmai padaryti;

3) ar skunde minimi sprendimai arba veiksmai prieštarauja įstatymams bei kitiems teisės aktams;

4) kas padarė pažeidimą, dėl kokių priežasčių (ar tikslų) tai padaryta, koks pažeidimų mastas, kaip pažeidimą padariusieji asmenys aiškina savo veiksmus;

5) kokie faktai ar įrodymai patvirtina padarytąjį teisės aktų pažeidimą.

2. Lygių galimybių kontrolierius, skundo tyrimo metu nustatęs, kad gauti du ar daugiau skirtingų pareiškėjų skundų dėl to paties asmens ar institucijos tos pačios veikos ar to paties teisės akto, gali sujungti skundų tyrimą į vieną.

3. Jeigu lygių galimybių kontrolierius dėl giminystės ryšių ar kitų svarbių priežasčių negali nešališkai nagrinėti konkretaus skundo, jis paveda skundą tirti vienam iš savo tarnybos darbuotojų.

4. Baigus nagrinėti skundą, parašoma pažyma, kurioje nurodoma tyrimo metu nustatytos aplinkybės, surinkti įrodymai bei veiksmų juridinis įvertinimas. Pažymą pasirašo lygių galimybių kontrolierius.

5. Su tyrimo rezultatais supažindinamas skundo autorius, institucijos, kurioje buvo atliekamas tyrimas, vadovas ir asmuo, kurio veiksmai buvo tiriami. Jiems išsiunčiami arba įteikiami pažymos nuorašai.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. X-304, 2005-07-05, Žin., 2005, Nr. 88-3281 (2005-07-21)
Nr. X-596, 2006-05-04, Žin., 2006, Nr. 57-2026 (2006-05-20)

24 straipsnis. Lygių galimybių kontrolieriaus sprendimai

Tyrimo metu ar atlikęs tyrimą, lygių galimybių kontrolierius gali priimti sprendimą:

1) perduoti tyrimo medžiagą ikiteisminio tyrimo įstaigai ar prokurorui, jeigu nustatomi nusikalstamos veikos požymiai;

2) kreiptis į atitinkamą asmenį ar instituciją ir siūlyti nutraukti lygias teises pažeidžiančius veiksmus ar panaikinti su tuo susijusį aktą;

3) nagrinėti administracinių teisės pažeidimų bylas ir skirti administracines nuobaudas;

4) atmesti skundą, jeigu nepasitvirtino jame nurodyti pažeidimai;

5) nutraukti tyrimą, jeigu pareiškėjas skundą atsiima arba kai trūksta objektyvių duomenų apie padarytą pažeidimą, arba kai pareiškėjas ir pažeidėjas susitaiko, arba kai lygias teises pažeidžiančios veikos nutraukiamos, arba kai lygias teises pažeidžiantis teisės aktas panaikinamas;

6) įspėti dėl padaryto pažeidimo;

7) laikinai sustabdyti tyrimą, jei asmuo, kurio skundas ar apskundžiami veiksmai tiriami, serga arba yra išvykęs;

8) laikinai, kol bus priimtas galutinis sprendimas, uždrausti skleisti reklamą, jeigu yra pakankamai duomenų, kad paskleista ar numatoma paskleisti reklama gali būti pripažinta kurstančia tautinę, rasinę, religinę, lyčių, lytinės orientacijos, negalios, įsitikinimų, amžiaus neapykantą ir padarytų visuomenės interesams esminės žalos, žemintų žmogaus garbę ir orumą bei pažeistų visuomenės moralės principus;

9) įpareigoti reklamos veiklos subjektus nutraukti neleidžiamą reklamą ir nustatyti šio įpareigojimo įvykdymo terminus bei sąlygas.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. IX-956, 2002-06-18, Žin., 2002, Nr. 68-2761 (2002-07-03)
Nr. IX-1433, 2003-04-03, Žin., 2003, Nr. 38-1678 (2003-04-24)
Nr. X-304, 2005-07-05, Žin., 2005, Nr. 88-3281 (2005-07-21)
Nr. X-596, 2006-05-04, Žin., 2006, Nr. 57-2026 (2006-05-20)

24(1) straipsnis. Žalos atlyginimas

Asmuo, patyręs diskriminaciją dėl lyties, seksualinį priekabiavimą ar priekabiavimą, turi teisę reikalauti iš kaltų asmenų atlyginti turtinę ir neturtinę žalą Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nustatyta tvarka.

Įstatymas papildytas straipsniu:
Nr. IX-2551, 2004-11-09, Žin., 2004, Nr. 171-6305 (2004-11-26)
Nr. X-304, 2005-07-05, Žin., 2005, Nr. 88-3281 (2005-07-21)

25 straipsnis. Lygių galimybių kontrolieriaus reikalavimų privalomumas

1. Valdžios ir valdymo institucijos, įmonės, įstaigos, organizacijos, fiziniai asmenys lygių galimybių kontrolieriaus reikalavimu privalo nedelsdami pateikti jam informaciją, dokumentus ir medžiagą, būtinus kontrolieriaus funkcijoms atlikti.

2. Tirdamas skundą, lygių galimybių kontrolierius turi teisę kreiptis į asmenį, kurio veiksmai nagrinėjami, ir reikalauti paaiškinimo. Tokį paaiškinimą asmuo privalo pateikti per 10 darbo dienų.

3. Asmenys, trukdantys lygių galimybių kontrolieriui atlikti pareigas, atsako pagal įstatymus.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. X-304, 2005-07-05, Žin., 2005, Nr. 88-3281 (2005-07-21)

26 straipsnis. Lygių galimybių kontrolieriaus atlyginimas ir socialinės garantijos

1. Lygių galimybių kontrolieriui mokamas paskutinio paskelbto šalies ūkio vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio (VMDU) 5 dydžių atlyginimas. Kiti priedai ar premijos lygių galimybių kontrolieriui nemokami.

2. Pradėjus įgyvendinti Lietuvos Respublikos valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo nustatytą darbo apmokėjimo sistemą, lygių galimybių kontrolieriui taikomos minėtu įstatymu nustatytos darbo apmokėjimo sąlygos.

3. Lygių galimybių kontrolierius valstybiniu socialiniu draudimu draudžiamas Valstybinio socialinio draudimo įstatymo nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. IX-272, 2001 04 19, Žin., 2001, Nr. 39-1343 (2001 05 09)
Nr. IX-443, 2001-07-10, Žin., 2001, Nr. 64-2328 (2001-07-25)
Nr. X-304, 2005-07-05, Žin., 2005, Nr. 88-3281 (2005-07-21)

27 straipsnis. Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos veiklos ataskaita

Lygių galimybių kontrolierius kasmet iki kovo 15 dienos raštu pateikia Seimui praėjusių kalendorinių metų Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos veiklos ataskaitą, kuri nagrinėjama Seime. Visa ataskaita turi būti paskelbta Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos interneto tinklalapyje, o esant galimybei, – ir per kitas visuomenės informavimo priemones.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. IX-1771, 2003-10-14, Žin., 2003, Nr. 104-4641 (2003-11-05)
Nr. X-304, 2005-07-05, Žin., 2005, Nr. 88-3281 (2005-07-21)

28 straipsnis. Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos veiklos viešumas

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba informaciją spaudai ir kitoms visuomenės informavimo priemonėms apie skundo dėl lygių teisių pažeidimo tyrimą teikia tik pareiškėjui sutikus.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. X-304, 2005-07-05, Žin., 2005, Nr. 88-3281 (2005-07-21)

VI SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

29 straipsnis. Pasiūlymai Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Pasiūlyti Vyriausybei per 10 dienų nuo šio įstatymo įsigaliojimo Moterų ir vyrų lygių galimybių kontrolieriaus tarnybai skirti patalpas.

30 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis įstatymas įsigalioja 1999 m. kovo 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS VALDAS ADAMKUS

Lietuvos Respublikos
moterų ir vyrų lygių
galimybių įstatymo

priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 1996 m. gruodžio 20 d. Tarybos direktyva 96/97/EB, iš dalies keičianti Direktyvą 86/378/EEB dėl vienodo požiūrio į vyrus ir moteris principo įgyvendinimo profesinėse socialinės apsaugos sistemose.

2. 1997 m. gruodžio 15 d. Tarybos direktyva 97/80/EB dėl įrodinėjimo pareigos diskriminacijos dėl lyties bylose.

3. 1998 m. liepos 13 d. Tarybos direktyva 98/52/EB, išplečianti Direktyvos 97/80/EB dėl įrodinėjimo pareigos diskriminacijos dėl lyties bylose taikymą Jungtinei Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystei.

4. 2002 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/73/EB, iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 76/207/EEB dėl vienodo požiūrio į vyrus ir moteris principo taikymo įsidarbinimo, profesinio mokymo, pareigų paaukštinimo ir darbo sąlygų atžvilgiu.

5. 2004 m. gruodžio 13 d. Tarybos direktyva 2004/113/EB, įgyvendinanti vienodo požiūrio į moteris ir vyrus principą dėl galimybės naudotis prekėmis bei paslaugomis ir prekių tiekimo bei paslaugų teikimo.

Įstatymas papildytas priedu:
Nr. IX-2346, 2004-07-13, Žin., 2004, Nr. 115-4280 (2004-07-24)
Priedo pakeitimai:
Nr. X-304, 2005-07-05, Žin., 2005, Nr. 88-3281 (2005-07-21)

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. IX-272, 2001 04 19, Žin., 2001, Nr. 39-1343 (2001 05 09)
MOTERŲ IR VYRŲ LYGIŲ GALIMYBIŲ ĮSTATYMO 26 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

2.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. IX-443, 2001-07-10, Žin., 2001, Nr. 64-2328 (2001-07-25)
VALSTYBĖS KONTROLĖS ĮSTATYMO, TEISMŲ ĮSTATYMO, KONSTITUCINIO TEISMO ĮSTATYMO, SEIMO KONTROLIERIŲ ĮSTATYMO, SEIMO NARIŲ DARBO SĄLYGŲ ĮSTATYMO, PROKURATŪROS ĮSTATYMO, TARNYBOS LIETUVOS RESPUBLIKOS PROKURATŪROJE STATUTO, MOTERŲ IR VYRŲ LYGIŲ GALIMYBIŲ ĮSTATYMO, VAIKO TEISIŲ APSAUGOS KONTROLIERIAUS ĮSTATYMO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

3.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. IX-956, 2002-06-18, Žin., 2002, Nr. 68-2761 (2002-07-03)
MOTERŲ IR VYRŲ LYGIŲ GALIMYBIŲ ĮSTATYMO 1, 2, 3, 8, 12, 24 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO BEI ĮSTATYMO PAPILDYMO 5(1) IR 7(1) STRAIPSNIAIS ĮSTATYMAS

4.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. IX-1433, 2003-04-03, Žin., 2003, Nr. 38-1678 (2003-04-24)
MOTERŲ IR VYRŲ LYGIŲ GALIMYBIŲ ĮSTATYMO 21 IR 24 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS
Šis Įstatymas įsigalioja kartu su Lietuvos Respublikos baudžiamuoju kodeksu (Žin., 2000, Nr. 89-2741) ir Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodeksu (Žin., 2002, Nr. 37-1341), t.y. nuo 2003 m. gegužės 1 d.

5.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. IX-1771, 2003-10-14, Žin., 2003, Nr. 104-4641 (2003-11-05)
MOTERŲ IR VYRŲ LYGIŲ GALIMYBIŲ ĮSTATYMO 27 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

6.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. IX-2346, 2004-07-13, Žin., 2004, Nr. 115-4280 (2004-07-24)
MOTERŲ IR VYRŲ LYGIŲ GALIMYBIŲ ĮSTATYMO 1 STRAIPSNIO PAPILDYMO, ĮSTATYMO PAPILDYMO 2(1) STRAIPSNIU IR PRIEDU ĮSTATYMAS

7.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. IX-2551, 2004-11-09, Žin., 2004, Nr. 171-6305 (2004-11-26)
MOTERŲ IR VYRŲ LYGIŲ GALIMYBIŲ ĮSTATYMO PAPILDYMO 24(1)STRAIPSNIU ĮSTATYMAS

8.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. X-304, 2005-07-05, Žin., 2005, Nr. 88-3281 (2005-07-21)
MOTERŲ IR VYRŲ LYGIŲ GALIMYBIŲ ĮSTATYMO 1, 2, 5, 6, 7(1), 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 24(1), 25, 26, 27, 28 STRAIPSNIŲ BEI PRIEDO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

9.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. X-596, 2006-05-04, Žin., 2006, Nr. 57-2026 (2006-05-20)
MOTERŲ IR VYRŲ LYGIŲ GALIMYBIŲ ĮSTATYMO 14, 23, 24 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO BEI ĮSTATYMO PAPILDYMO 14(1) STRAIPSNIU ĮSTATYMAS

*** Pabaiga ***

Redagavo: Aušrinė Trapinskienė (2006-05-22)
autrap@lrs.lt